

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kuljettajien ammattipätevyys, toimintaohjeita ammattillisessa koulutuksessa 2021

Timo Repo
Yli-insinööri

Kuljettajien ammattipätevyys

Koulutus+koe –malli ja koemalli

L 320/2017 A434/2018 L531/2017

- Ammattipätevyys toiminnan toteutuksessa noudatetaan **sekä** lakia ammatillisesta koulutuksesta, 531/2017 **että** lakia liikenteen palveluista, 320/2017 (joka sisältää kuljettajien ammattipätevyyden säännökset)
 - Liikenteen palveluista annetuissa säädöksissä on vaatimuksia mm. ilmoituksiin, koulutuksen aiheisiin, opettajiin, valvontaan ja tuntiseurantaan sekä toimivaltaisiin viranomaisiin liittyen.
- Laissa 320/2017 määritelmät
 - perustason ammattipätevyyskoulutus ja siihen sisältyvä koe, tässä koulutus+koe –malli ja
 - perustason ammattipätevyyskoe, tässä koemalli

Kuljettajien ammattipätevyys, yleistä

Laki liikenteen palveluista 320/2017

Säädökset kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä on sisällytetty lakiin liikenteen palveluista 320/2017 (täältä osin voimaan 1.7.2018). Sekä Valtioneuvoston asetus kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä 434/2018.

Nämä sisältävät kansallisella tasolla säädökset Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä 2003/59/EY, (ammattipätevyysdirektiivi) maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen kuljettajien ammattipätevyydestä ja sen saavuttamisesta.

Koulutuksen järjestäjällä tulee olla erillinen lupa kuljettajien ammattipätevyyskoulutusta varten eli koulutuskeskushyväksyntä

- Hakemuksesta opetus- ja kulttuuriministeriöltä
- Opetus- ja kulttuuriministeriön luvan saaneilla lupa (koulutuskeskushyväksyntä) merkitään koulutuksen järjestämislupaan (L531/2017 22§).
 - Lupa voi olla sekä perustason ammattipätevyyskoulutusta että jatkokoulutusta varten tai
 - Pelkästään jatkokoulutusta varten.
- Luvan saamisen jälkeen muutoksista ilmoittaminen
 - Opetushallitukselle ja logistiikan työelämätoimikunnalle ilmoitetaan sellaisesta muutoksesta, jolla on vaikutusta toiminnan jatkumiseen, kuten opetuksesta vastaavan johtajan tai koemallin kokeesta vastaavan johtajan vaihtumisesta.
- Tiedot opettajista, ajoneuvoista ja muista laitteista on pidettävä ajantasalla.

Lupa toteuttaa ammattipätevyyden kokeita haetaan logistiikan työelämätoimikunnalta

- **Työelämätoimikunta vastaa** kokeiden toteutuksesta ja hyväksynnästä
- Koulutus+koe -mallin lupa kokeita varten on pitänyt hakea työelämätoimikunnalta ennen ensimmäistä koetoteutusta
- Mikäli aikoo ottaa käyttöön Koemallin kokeet, tulee toteutus hyväksyttäväksi logistiikan työelämätoimikunnalla. Ks. Työelämätoimikunnan ohjeet hakemisesta.
- Perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvä teoriakoe ja koemallin koe voidaan suorittaa vaiheittain ammatillisen koulutuksen yhteydessä.

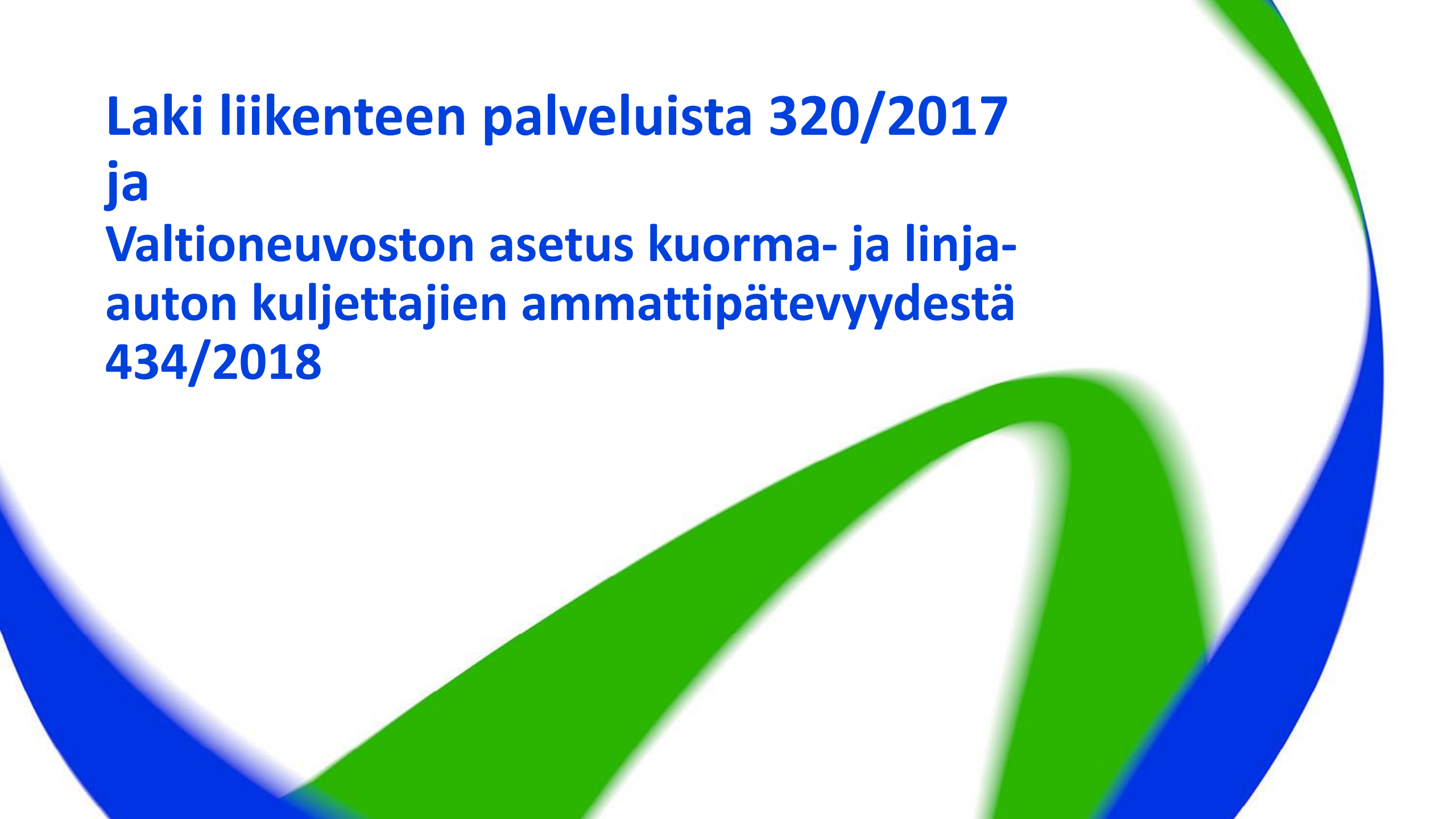
Koemalli

- Laissa liikenteen palveluista 1.1.2020 alkaen, 32§
 - Kokeen hyväksytysti suorittaneelle annetaan todistus perustason ammattipätevyyskokeen suorittamisesta. Ammatillisessa koulutuksessa **merkintä perustason ammattipätevyyskokeen suorittamisesta voidaan kuitenkin sisällyttää ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 57 §:ssä tarkoitettuun tutkinnon suorittamisesta annettavaan todistukseen.** (Tämä tarkoittaa tutkintotodistusta tai tutkinnon osan todistusta.)
 - Lain mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä perustason ammattipätevyyskokeesta ja sen toteutuksesta sekä siihen ilmoittautumisesta.
- Asetus 434/2018, muutoksen voimaantulo 16.11.2020
 - Muussa koulutuksessa kuin liikenteen palveluista annetun lain 33 §:n 1 momentissa tarkoitettussa ammatillisessa koulutuksessa yksittäinen koe tulee suorittaa kerralla.
 - Eli ammatillisessa koulutuksessa koe voidaan suorittaa vaiheittain

Koetoiminnasta vastaava johtaja sekä opettaja; pätevyudet

ks. Asetus 13a § Perustason ammattipätevyyskokeen arvioijaa ja kokeesta vastaavaa johtajaa koskevat pätevyysvaatimukset sekä kokeen arviointi

- **Katso myös Arvioijista ammatillisen koulutuksen laissa ja arviointipäätöksen tekeminen**
- **Perustason ammattipätevyyskokeen arvioijia on oltava vähintään kaksi.** Vähintään yhdellä arvioijista on oltava kokeesta vastaavan johtajan pätevyys. Kokeesta vastaavalla johtajalla on oltava voimassa oleva kuorma- tai linja-autonkuljettajan ammattipätevyys, suoritettuna opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) 22 §:ssä säädetyt opettajan pedagogiset opinnot, voimassa oleva liikenneopettajalupa ja suoritettuna liikenne-opettajan erikoisammattitutkinnon kuljetusalan ammattipätevyyskouluttajana toimimista koskeva tutkinnon osa ja:
 - 1) vähintään yhden vuoden kokemus C-, CE- tai D-luokkaan kuuluvan ajoneuvon päätoimisena kuljettajana toimimisesta; tai
 - 2) kuljetusalan, linja-autonkuljettajan, yhdistelmäajoneuvonkuljettajan tai puutavaran auto-kuljetuksen ammattitutkinto, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 6 §:n 1 momentin nojalla annetussa opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa tarkoitettu kuljetuspalvelujen osaamisalalla suoritettu logistiikan perustutkinto taikka palvelukuljetusten osaamisalalla, tavarakuljetusten osaamisalalla, metsäteollisuuden kuljetusten osaamisalalla tai henkilökuljetusten osaamisalalla suoritettu kuljetusalan ammattitutkinto.

**Laki liikenteen palveluista 320/2017
ja
Valtioneuvoston asetus kuorma- ja linja-
auton kuljettajien ammattipätevyydestä
434/2018**

Laki liikenteen palveluista

Toimivaltaiset viranomaiset

- Laki, joka sisälsi myös kuljettajien ammattipätevyysasiat, tuli voimaan 1. päivänä heinäkuuta 2018. Samalla se kumosi kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain 273/2007
- HE 145/2017 vp
- **Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset.** Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitetuista toimivaltaisista viranomaisista on toistaiseksi säädetty ammattipätevyyslaissa. Tieliikenteen ammattipätevyyteen liittyvistä lupaviranomaistehtävistä säädetään II osan 3 luvun 10 §:ssä, mutta liikenteen palvelulaissa valvontaviranomaisten tehtävät on koottu IV osan 1 lukuun. Tieliikenteen ammattipätevyyksiä valvovien viranomaisten työnjaosta esitetään säädettäväksi tässä pykälässä niin että työnjako säilyy nykyisellään. Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa 2 momentin mukaan hyväksymissään koulutuskeskuksissa annettavan koulutuksen valvonnasta, mutta se voi osoittaa tehtävän Opetushallitukselle.

Laki liikenteen palveluista 320/2017

Kuljettajaa koskevat vaatimukset tieliikenteessä ks. Finlex

- 27 § Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyysvaatimukset
- 28 § Poikkeukset kuorma- ja linja-auton kuljettajan ammattipätevyysvaatimuksesta
- 29 § Kuorma- ja linja-autonkuljettajan perustason ammattipätevyys
- 30 § Kuorma- ja linja-autonkuljettajan vähimmäisikä
- 31 § Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden saavuttaminen koulutus ja koe suorittamalla
- 32 § Kuorma- ja linja-auton kuljettajan ammattipätevyyden saavuttaminen kokeet suorittamalla
- 33 § Kuorma- ja linja-auton kuljettajan ammattipätevyyden suorittaminen ammatillisen koulutuksen yhteydessä**
- 34 § Kuorma- ja linja-autonkuljettajan jatkokoulutus
- 35 § Kuorma- ja linja-autonkuljettajan koulutuskeskukset
- 36 § Kuorma- ja linja-autonkuljettajan koulutuskeskuksen opetushenkilöstö ja –välineet
- 37 § Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyskokeiden järjestäjät ja arvioijat
- 38 § Kuorma- ja linja-autonkuljettajan koulutusta koskevien asiakirjojen säilyttäminen
- 39 § Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden todentaminen
- 193 § Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset

Poikkeukset suoritettaessa perustason ammattipätevyyttä ammatillisen koulutuksen yhteydessä, ks. 33 §

1.1.2020 voimaan; 33 § Kuorma- ja linja-auton kuljettajan ammattipätevyyden suorittaminen ammatillisen koulutuksen yhteydessä

- koe voidaan suorittaa vaiheittain, myös koemallin koe (huom. Ammatillisen koulutuksen kesto)
- Arvioijat myös ammatillisen koulutuksen lainsäädännön mukaisesti
- Logistiikan työelämätoimikunta, vastaa kokeesta
- koulutuksen aikana opiskelija saa kuljettaa ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää Suomessa (ei Ahvenanmaa) ilman ammattipätevyyttä; Hyväksymisasiakirja (huom. Koulutuksen kesto)
- todistus ja sen menettelyt (Oph määräys todistuksista)

Koulutuskeskukset

L 320/2017

- Opetus- ja kulttuuriministeriö voi hyväksyä koulutuskeskukseksi hakijan, jolla on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 22 §:n 1 momentissa tarkoitettu tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa ja jos koulutus on osa koulutuskeskuksessa annettavaa ammatillista koulutusta.
- Pääesikunta voi hyväksyä koulutuskeskukseksi Puolustusvoimien kuljettajaopetusta järjestävän Puolustusvoimien yksikön.
- Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä koulutuskeskukseksi muun kuin edellä tarkoitetun ammatillisen koulutuksen järjestäjän ja koulutuksen järjestäjän, jolla on autokoululupa kuorma- tai linja-auton tai niiden ajoneuvoyhdistelmien ajo-oikeuden saamiseksi annettavaan kuljettajaopetukseen.
- Koulutuskeskuksen valvonnasta säädetään lain 193 §:ssä

Perusedellytykset, koulutus ja koe -malli

- Koulutuskeskuksessa on oltava toiminnan laajuuteen nähden riittävä opetushenkilöstö, opetuksesta vastaava johtaja sekä asianmukaiset opetusvälineet ja toimitilat.
- **opetuksesta vastaava johtaja**, joka
 - ohjaa,
 - valvoo ja
 - **kehittää** koulutusta ja toimii muutoinkin tosiasiallisesti tehtävässä.
- **Koulutuskeskus vastaa** siitä, että **opetushenkilöstöllä** on koulutustoiminnan edellyttämä **opetusalan** sekä **toimialan** ja sitä koskevan **lainsäädännön tuntemus**

Koemallin toteutus, edellyttää logistiikan työelämätoimikunnan hyväksynnän

- Edellyttää koulutuskeskushyväksynnän (okm lupa), jota ei tarvitse hakea erikseen tätä toimintaa varten,
- **Haettava logistiikan työelämätoimikunnan hyväksyntä koemallin mukaista koetta varten. Aiemmin saatu koulutus+koe –mallin mukainen hyväksyntä ei riitä!**
- Ks. Työelämätoimikunnan hakuohje koemallin koetta varten

Kaksi tapaa toteuttaa kuljetusalan ammattipätevyyskoulutuksen toimintaa, diat 16 ja 17

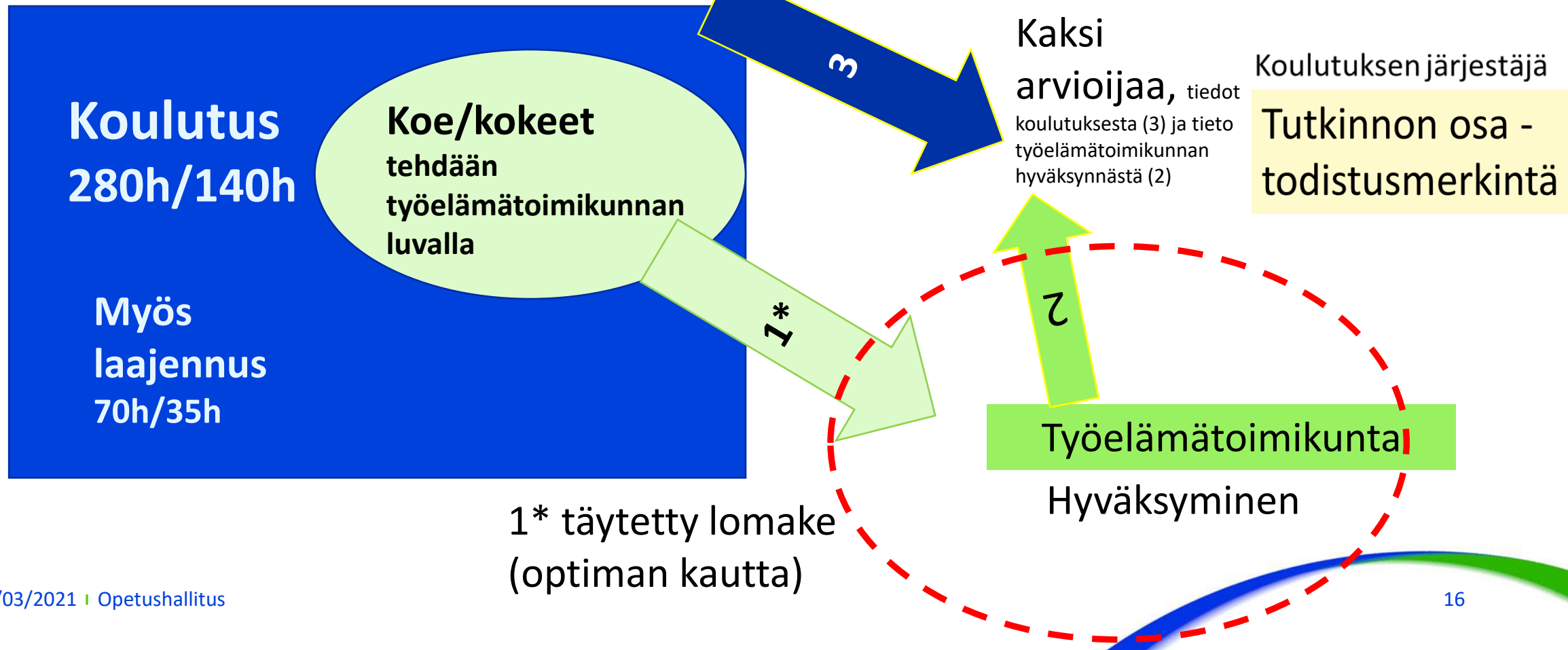
1. Koulutus + koe –malli
2. Koemalli (uusi lainsäädännön mahdollisuus 2021 alkaen)

1. koulutus ja koe –malli

Kuljetusalan perustason ammattipätevyys, -Tutkinnon osa

Tutkinnon osan suoritus on yhdistelmä määriteltyä koulutusta, koe/kokeet (jonka hyväksyy logistiikan työelämätoimikunta) ja tutkinnon osan kokonaisuuden arviointi; kaksi arvioijaa

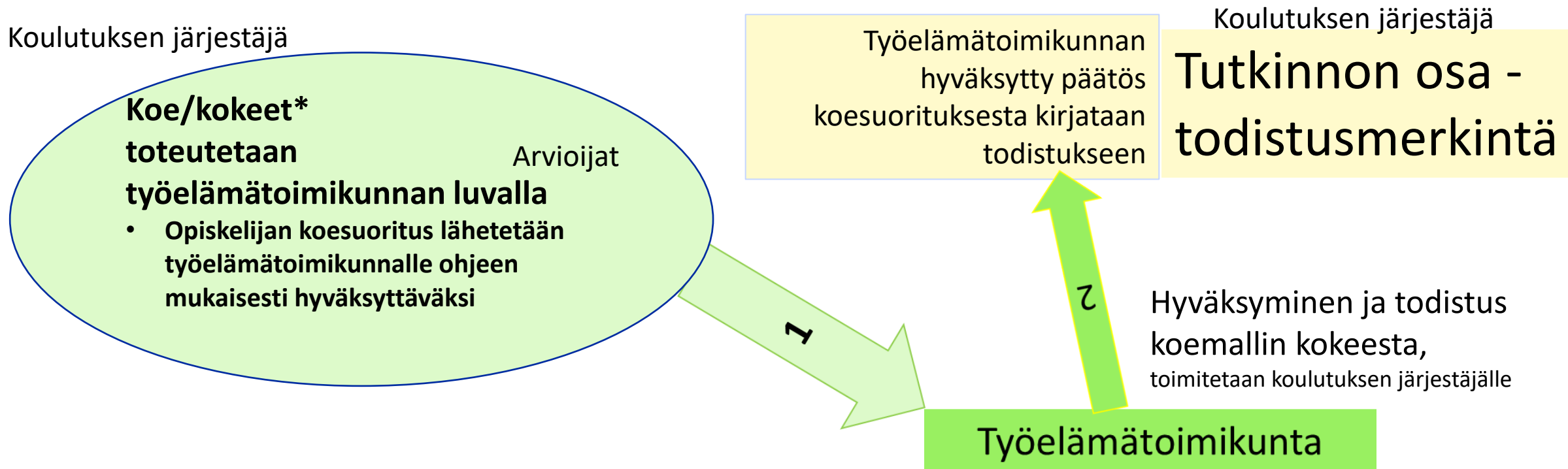
Koulutuksen järjestäjä

1* täytetty lomake
(optiman kautta)

2. Koemalli

**4h teoria + 90 min ajokokeet + 30 min työkokeet,
jotka voidaan toteuttaa ammatillisen koulutuksen yhteydessä***

***Koe/kokeet voidaan jakaa toteutettaviksi laajempien tutkinnon arviointikokonaisuuksien yhteyteen**

Kokeet

Ammattipätevyyskokeet ammatillisessa koulutuksessa

- Ammatillisessa koulutuksessa koe voidaan suorittaa vaiheittain tai yhtenä kokeena. Vaiheittain suorittamisen ajatuksena on, että kysymykset voitaisiin toteuttaa tutkintokoulutuksen laajempien kokonaisuuksien yhteydessä.
- Jos perustason ammattipätevyyskoulutus suoritetaan vähintään kuusi kuukautta ja enintään kolme vuotta kestävissä ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa, koe voidaan suorittaa vaiheittain.
- Koulutukseen sisältyy opetusta kuorma- ja linja-autonkuljettajille yhteisesti ja erikseen tarkoitetuissa oppiaineissa. Kokonaisuudesta muodostuu joko kuorma-autonkuljettajan tai linja-autonkuljettajan perustason ammattipätevyys.
- Arviointiasteikko perustutkinnossa on 1 – 5, -> hyväksytty suoritus arvioidaan arvosanalla kiitettävä 5.
- Arviointiasteikko ammattitutkinnossa on hyväksytty / hylätty

Koetoimintaan tarvitaan hyväksyntä Logistiikan työelämätoimikunnalta

Koulutus+koe -kokeiden järjestäminen 1

- Lain ammatillisesta koulutuksesta (531/2017, 120§) sekä kuljettajien ammattipätevyyttä koskevien säädösten mukaan **kokeen järjestämisestä ja valvonnasta sekä kokeesta annettavasta todistuksesta** vastaa **työelämätoimikunta**
- Koulutuksen järjestäjän (ammattipätevyydestä vastaavan johtajan) tulee ylläpitää listaa henkilöistä, jotka saavat tehdä ja vastaanottaa kokeita
- Koulutuksen järjestäjän tulee toimittaa, **eli HYVÄKSYTTÄÄ**, työelämätoimikunnalla selvitys kokeiden toteutuksen malli, selvityksessä
 - Koulutuksen järjestäjän nimeämä perustason ammattipätevyyden opetuksesta vastaavan johtajan; nimi ja yhteystiedot
 - Jokaisesta tavoitelauseesta vähintään kolme koekysymysesimerkkiä sisältäen myös oikeat vastaukset
 - Kokeen järjestämistavan vaihtoehdot (säädösten mukaiset)

Koetoimintaan tarvittava hyväksyntä Logistiikan työelämätoimikunnalta

Koulutus+koe -kokeiden järjestäminen 2

Opiskelijan koetiedot toimitetaan hyväksyttäväksi

- Opiskelijoiden koetietojen toimittaminen (Optimaan) työelämätoimikunnalle, lomake viimeistään viikkoa ennen työelämätoimikunnan kokousta:
 - A. Opiskelijan koetiedot, lomakkeen päivitetty versio löytyy Optimasta
 - B. Työelämätoimikunta allekirjoittaa ja palauttaa kokouksen jälkeen **Optiman kautta** koulutuksen järjestäjälle (palautuslaatikko) ja se toimii työelämätoimikunnan antamana ***todistuksena koesuorituksista***.
 - C. Tämän jälkeen koulutuksen järjestäjä voi hyväksyä **tutkinnon osan** (huom. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain kaksikantainen arviointi, jossa varmistetaan opiskelijan suorittama tuntimäärä ja työelämätoimikunnalta saatu hyväksyntä kokeesta)
- Lisätietoja työelämätoimikunnan sihteeri Laura.Autio@oph.fi

Koemallin kokeet ammatillisen koulutuksen yhteydessä, lainsäädäntö

- teoriakokeen saa järjestää kirjallisesti tai sähköisesti siten kuin kokeen järjestämissuunnitelmassa ja siihen saadussa liikenteen palveluista annetun lain 193 §:n mukaisen toimivaltaisen viranomaisen hyväksynnässä ja ehdoissa on yksilöity.
- käytännön kokeen osuudesta enintään 30 minuuttia voidaan suorittaa simulaattorilla tai ajoharjoitteluradalla
(ks. asetuksen 434/2018 11a § Perustason ammattipätevyyskokeen simulaattorivaatimukset)
- ammatillisessa koulutuksessa, jossa perustason ammattipätevyyskoe voidaan suorittaa vaiheittain, vuoden voimassaolo laskettaisiin alkamaan siitä, kun kokeen viimeinen vaihe on suoritettu hyväksytysti.

Todistukset

Tutkinnon osa, Kuljetusalan perustason ammattipätevyys

Arvioinnista päättäminen

- **Koulutus+koemalli**; Arvioinnista päättäminen; tutkinnon osa on suoritettu kun vaadittava tuntimäärä on täyttynyt ja koe / kokeet suoritettu ja työelämätoimikunnalta saatu hyväksyntä kokeesta
 - [Lain 531/2017](#) mukaan 54§ ”*Ammatillisten tutkinnon osien osaamisen arvioinnin toteuttavat ja arvioinnista päättävät yhdessä tutkinnon osittain koulutuksen järjestäjän nimeämät kaksi arvioijaa.*”
JA ”*Erytisestä syystä arvioinnin voi toteuttaa ja arvioinnista päättää myös kaksi opettajaa tai muuta koulutuksen järjestäjän edustajaa.* ”
- **Koemalli**,
 - Arvioijat, logistiikan työelämätoimikunnalta saadun hyväksynnän mukaisesti, tekevät arviointiehdotuksen -> logistiikan työelämätoimikunnalle
 - tutkinnon osa on suoritettu kun logistiikan työelämätoimikunta on hyväksynyt arviointiesityksen
 - Koemallissa työelämätoimikunnalta tulee hyväksyntä koskien koko ammattipätevyys –suoritusta -> koulutuksen järjestäjä merkitsee tiedon tutkintotodistukseen tai todistukseen tutkinnon osasta

Todistusmerkinnät

Todistusmääräys OPH-2147-2020, voimaan 1.2.2021

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/todistuksiin-ja-niiden-liitteisiin-merkittavat-tiedot>

Perustason ammattipätevyyskoulutus

Merkintä koulutuksen suorittamisesta tutkintotodistukseen, tutkinnon osan todistukseen.

Huom. *Merkintäerot, onko tunnustettu tutkinnon osa vai koulutuksella suoritettu!*

Koemallin kokeen suorituksesta merkintä

Perustason ammattipätevyys on suoritettu lain 320/2017 ja asetuksen 434/2018 mukaisti

1. Koulutus ja koe –malli

Todistus annetaan todistusmääräyksen, OPH-2147-2020 mukaisesti

1.

- **Perustutkinnon tutkinnon osa** tulee arvioida ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 mukaisesti (arviointiasteikon mukaisesti, perustutkinnossa 1.8.2018 jälkeen hyväksytty kuljetusalan perustason ammattipätevyys **arvosanalla 5**)
- Merkinnät tutkintotodistukseen tai tutkinnon osan todistukseen merkitään aiemman toiminnan mukaisesti, kun perustason ammattipätevyys on suoritettu tutkintosuorituksen (tai tutkinnon osan suorituksen) yhteydessä, opiskelija voi merkkauttaa sen Traficomien ylläpitämään rekisteriin ja saada viiden vuoden voimassaoloajan pätevyydelle
- Tunnustamisen osalta ks. Todistusmääräys,
- **Kuljettajien ammattipätevyyden suorituksesta merkinnät tehdään todistukseen lainsäädännön mukaisesti seuraavasti (huom. Ainoastaan koulutuksella suoritettu ammattipätevyys):**

Opiskelija on suorittanut lain 320/2017 edellyttämän joko *kuorma-auton* tai *linja-auton* (**tarpeeton jätetään pois**) kuljettajalta vaadittavan perustason ammattipätevyyskoulutuksen, (koulutuksen kesto tunteina): _____ (280/140/70 tai 35 tuntia). Koulutus ja teoriakoe on suoritettu kuorma- ja linja-autonkuljettajia koskevan lain 320/2017 ja asetuksen 434/2018 vaatimusten mukaisesti. Koulutuskeskuskoodi: _____.” (koodi, jonka koulutuksen järjestäjät saavat Liikenne- ja viestintävirastolta Traficomilta).

2. Koemalli

Todistus annetaan todistusmääräyksen, OPH-2147-2020 mukaisesti

- Merkinnät tutkintotodistukseen tai tutkinnon osan todistukseen merkitään, kun perustason ammattipätevyys on suoritettu tutkintosuorituksen (tai tutkinnon osan suorituksen) yhteydessä,
- opiskelijan tulee merkkauttaa suoritus Traficomien ylläpitämään rekisteriin
- Tunnustamisen osalta ks. Todistusmääräys,
- **Kuljettajien ammattipätevyyden suorituksesta merkinnät tehdään todistukseen lainsäädännön mukaisesti seuraavasti**
- Opiskelija on suorittanut lain 320/2017 edellyttämän **joko kuorma-auton tai linja-auton (tarpeeton jätetään pois)** kuljettajalta vaadittavan perustason ammattipätevyyskokeen. Koe on suoritettu kuorma- ja linja-autonkuljettajia koskevan lain 320/2017 ja asetuksen 434/2018 vaatimusten mukaisesti.
Koulutuskeskuskoodi: _____

(koodi, jonka koulutuksen järjestäjät saavat Liikenne- ja viestintävirastolta Traficomilta).

Mikäli opiskelu keskeytyy

Todistus tutkintokoulutukseen osallistumisesta

- Mikäli opiskelija keskeyttää opinnot, eikä ole suorittanut kuljetusalan perustason ammattipätevyyttä kokonaan, annetaan opiskelijalle osallistumistodistus, joka voi olla myös ote opintosuoritusrekisteristä, josta ilmenevät opiskelijan siihen asti suorittamat ammattipätevyys-suoritukset, jotta ammattipätevyys voidaan myöhemmin täydentää.
- Lisäksi osallistumistodistukseen merkitään lainsäädäntö, johon koulutus perustuu ja maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen määräämien tutkinnon perusteiden mukaisesti.

Hyväksymisasiakirja,

lain 320/2017 ja asetuksen 434/2018 mukaan

- Ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa oleva henkilö voi toimia kuljettajana ajokorttiluokkansa mukaisesti Suomessa (Ahvenenmaata lukuun ottamatta) koulutuksen aikana tai koulutusjaksojen välisinä loma-aikoina, jos perustason ammattipätevyyskoulutusta antavaksi koulutuskeskukseksi hyväksytty koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt kuljettajana toimimisen ja antanut sen vakuudeksi opiskelijalle hyväksymisasiakirjan.
- Opetushallitus on antanut verkkosivuillaan ja erillisellä kirjeellä tarkempia määräyksiä, ohjeita ja suosituksia perustason ammattipätevyyskoulutukseen liittyvistä hyväksymisasiakirjoista, ammattipätevyyskoulutuksen suorittamisesta annettavasta todistuksesta, tutkintotodistukseen tai todistukseen suoritetuista tutkinnon osista tulevista merkinnöistä sekä opiskelijan arvioinnista.

Perustason ammattipätevyyden saavuttaminen ammattillisessa kuljettajakoulutuksessa

Hyväksymisasiakirja

- Ammatillisen koulutuksen aikana opiskelija saa kuljettaa ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää Suomessa ilman ammattipätevyyttä, jos:
 - 1) hänellä on kuljetettavan ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus;
 - 2) hän täyttää vähimmäisikää koskevat vaatimukset;
 - 3) hänellä on 1 momentissa tarkoitettuun koulutukseen hyväksytyn koulutuskeskuksen antama ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän kuljettamiseen oikeuttava hyväksyminen koulutuksen aikana suoritettaviin kuljetuksiin ilman ammattipätevyyttä. Hyväksyminen todennetaan koulutuskeskuksen antamalla hyväksymisasiakirjalla.Hyväksymisasiakirja voi koskea sekä koulutuksen aikana että koulutusjaksojen välisinä lomaaikoina **suoritettavia kuljetuksia Suomessa Ahvenanmaata lukuun ottamatta**. Hyväksymisestä ja kuljettajana toimimisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Jatkokoulutus

- Jatkokoulutuksesta on voimassa toimintaohjeet, kuten ennenkin
 - Ennakkoon Ilmoitukset vähintään 10 pv ennen tilaisuutta, sekä
 - Oph kuljammattipatevyys.ilmo@oph.fi että
 - Traficom tai palveluntuottaja (Ajovarma oy)
 - Tiedot tilaisuuden peruuntumisesta viipymättä
 - Traficomille liikenneasioiden rekisteriin merkintää varten tiedot suorittaneista (2 vko määräaika)
 - Mahdollistettava Oph:n virkamiesten valvontakäynnit

1. Ammatillisen koulutuksen lainsäädännön perusteluista, HE

- Perustason ammattipätevyyskokeen arvioidaan soveltuvan hyvin esimerkiksi alan vaihtajille, maahanmuuttajille sekä perheyrytyksessä työskenteleville, joilla on jo kuljetustehtävissä tarvittavaa osaamista, mutta joilta puuttuu kuorma- ja linja-autonkuljettajan perustason ammattipätevyys.
- Perustason ammattipätevyyskokeen suorittaminen ilman sitä edeltävää pakollista koulutusta on näille henkilöille nopea ja joustava tapa hankkia tieliikenteen henkilö- ja tavarakuljetuksissa kuorma- ja linja-auton sekä niiden ja hinattavan ajoneuvon muodostaman ajoneuvoyhdistelmän kuljettajana toimimiseen tarvittava todistusammattipätevyydestä ja siirtyä jouhevasti työelämään. Ne henkilöt, joilla ei ole aiempaa kuljetusalan osaamista, suorittaisivat perustason ammattipätevyyden edelleen pääsääntöisesti osallistumalla pakolliseen koulutukseen joko normaalisti (280 opetustuntia) tai nopeutetusti (140 opetustuntia). Koulutuksen lisäksi he suorittaisivat teoriakokeen (ns. koulutusmalli)
- *Huom. Mikäli annetaan ammattipätevyyteen liittyvää koulutusta, arvioitava, merkitäänkö tunnit opiskelijalle koulutusmallin mukaisesti*

2. Ammatillisen koulutuksen lainsäädännön perusteluista, HE

- Ammatillisen koulutuksen järjestäjien tulee ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 44 §:n mukaisesti laatia koulutuksen aloittavalle opiskelijalle henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS), johon kirjataan yksilölliset osaamisen tunnistamista, tunnustamista, hankkimista, kehittymistä ja osoittamista sekä ohjaus- ja tukitoimia koskevat tiedot. HOKS:n laatimisen yhteydessä selvitetään aina opiskelijan aikaisempi osaaminen.
- Opiskelijan aikaisemman osaamisen perusteella koulutuksen järjestäjän tulisi arvioida myös sitä, kummalla tavalla opiskelijan on tarkoituksenmukaista suorittaa perustason ammattipätevyys. Jos opiskelijalla on jo perustason ammattipätevyyden ja vastaavan tutkinnon osan suorittamiseksi tarvittava osaaminen, koulutuksen järjestäjän tulee ohjata opiskelija suoraan näyttöön ja laatia HOKS vain näyttöjen toteuttamisen ja arvioinnin osalta. Perustason ammattipätevyys -tutkinnon osassa näyttöön ohjaaminen tarkoittaisi käytännössä sitä, että opiskelijaohjattaisiin suoraan perustason ammattipätevyyskokeeseen.

Koevaihtoehdon rinnasteisuus

- Koevaihtoehto vastaisi käytössä olevaa 280 tunnin perustason ammattipätevyyskoulutusta siinä, että se oikeuttaisi C-luokan kuorma-auton ajokortin suorittamiseen 18-vuotiaana ja D-luokan linja-auton ajokortin suorittamiseen 21-vuotiaana. Ammatillisen koulutuksen yhteydessä linja-autonkuljettajaksi 18 v tietyin edellytyksin.
- Kummassakin vaihtoehdossa voitaisiin kokeet suorittaa vaiheittain kuudesta kuukaudesta kolmeen vuoteen kestävässä ammatillisen kuljettajakoulutuksen yhteydessä.

A 434/2018

- Liikenne- ja viestintäviraston tai muun liikenteen palveluista annetun lain 193 §:n mukaisen toimivaltaisen viranomaisen hyväksymän perustason ammattipätevyyskokeen järjestäjän on annettava perustason ammattipätevyyskokeen suorittajalle päätös Liikenne- ja viestintäviraston lomakkeella tai muun edellä tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä lomakkeella kokeen tai sen osan suorittamisesta.

A 434/2018

14 § (12.11.2020/762)

Rekisteriin tehtävät ilmoitukset ja merkinnät

- Koulutuskeskuksen ja perustason ammattipätevyyskokeen järjestäjän on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle:
- 1) perustason ammattipätevyyskokeen ja jatkokoulutuksen järjestämisen ajankohdasta ja paikasta sekä käytettävästä koulutusohjelmasta tai järjestettävästä kokeesta tai sen osasta;
- 2) jatkokoulutuksen tai sen jakson suorittamisesta annetusta todistuksesta sekä annetun opetuksen määrästä ja siihen sisältyneestä 1 §:n 2 momentissa tarkoitetusta opetuksesta;
- 3) henkilön ilmoittautumisesta perustason ammattipätevyyskoulutukseen;
- 4) perustason ammattipätevyyskoulutuksen suorittamisesta ja koulutuksessa annetun opetuksen määrästä;
- 5) 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun todistuksen antamisesta, jos todistuksen on antanut Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä perustason ammattipätevyyskoulutusta antava koulutuskeskus.
- Tiedot merkitään liikenneasioiden rekisteriin. Ilmoitukset on tehtävä viipymättä ja noudattaen lisäksi, mitä ilmoituksen tekemisestä on koulutuskeskuksen tai kokeen järjestäjän hyväksymisen yhteydessä tai palveluntuottajan kanssa sovittu. Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä viimeistään 10 vuorokautta ennen koulutuksen tai kokeen ensimmäisen osan alkamista ja 2 kohdassa tarkoitettu ilmoitus kahden viikon kuluessa opetuksen antamisesta.

Käytännön koe koostuu kahdesta osasta:

i) ajokoe, jonka tarkoituksena on arvioida edistymistä turvallisuussääntöihin perustuvassa järkevässä ajokäyttäytymisessä.

Ajokoe toteutetaan mahdollisuuksien mukaan **taajaman ulkopuolella** sijaitsevilla teillä, **moottoriliikenneteillä** ja **moottoriteillä** (tai vastaavilla), sekä **kaikenlaisilla kaupunkiliikenneväylillä**, joilla on

oltava **sellaisia ongelmakohtia, joita kuljettaja todennäköisesti työssään kohtaa**. Ajokoe olisi hyvä suorittaa vilkkaudeltaan vaihtelevissa liikenneolosuhteissa. Ajoaika tiellä on käytettävä optimaalisesti, jotta kuljettajan ammattiin pyrkivää voidaan arvioida kaikilla sellaisilla liikennevyöhykkeillä, joita kuljettaja todennäköisesti

työssään kohtaa. **Ajokokeen vähimmäiskeston on oltava 90 minuuttia.**

ii) käytännön koe, joka kattaa vähintään kohdat 1.4, 1.5, 1.6, 3.2, 3.3 ja 3.5.

Käytännön kokeen vähimmäiskeston on oltava 30 minuuttia.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Käytännön koe, vähintään seuraavat aiheet:

1.4, 1.5, 1.6, 3.2, 3.3 ja 3.5.
Aika minimissään 30 min!!

